



**Jomfruland  
nasjonalpark**

**Nasjonalparkstyret**

Møtedato: 06.04.2017  
Saksnummer: 2017/  
Saksbehandler: Morten Johannessen  
Dato saksutredning: 28.03.2017

### **Sak 2017/6: Søknad om tillatelse til tiltak ved brygge, 29/5 Øytangen på Jomfruland**

På vegne av Miljødirektoratet som er eier av 29/5 Øytangen, søker Fylkesmannen om tillatelse etter verneforskriften til å fjerne eksisterende flytebrygge ved Øytangen brygge og erstatte den med fire småbåtplasser ved hovedbrygga. Det søkes også om et mindre tiltak ytterst på hovedbrygga.

Kragerø kommune søkes samtidig om tillatelse etter plan- og bygningsloven.

#### **Situasjon**

Hovedbrygga på Øytangen er ca. 55 meter lang. Indre del består av betong/stein. Ytre del består av et bryggedekk anlagt på to bryggekar.

Flytebrygga ligger sør for ytre bryggekar og har ytre mål på 12 x 9 meter, inkludert uteriggere. Flytebrygga har plass til fire småbåter. Flytebrygga er forankret i ytre bryggekar med kjetting og i sjø med kjetting til moringer på sjøbunnen. Mellom ytre bryggekar og flytebrygga er det en landgang i stål med lengde 6 meter.

En storm i jula 2016 førte til at fortøyningene av flytebrygga til ytre bryggekar røk, at uteriggerne ble revet av og at landgangen ramlet ned. Flytebrygga ligger nå i fortøyninger til moringer på sjøbunnen og har ikke kontakt med hovedbrygga. Uteriggerne er fjernet. Landgangen henger fra hovedbrygga ned i sjøen.

#### **Aktuelle behov for småbåtplasser og av- og påstigning**

Gjennom avtalen mellom staten og tidligere eiere av 29/5 Øytangen, er staten forpliktet til å holde to småbåtplasser for eierne av to nærliggende hytteeiendommer.

Videre har Telemark fylkeskommune som eier av bygningene på Øitangen gård, behov for småbåtplasser i forbindelse med driften.

Det er en del persontransport til og fra brygga på Øytangen med taxibåter og andre tilsvarende båter som har behov for muligheter til av- og påstigning. Disse båtene har vanligvis lagt til ved flytebrygga, da av- og påstigning har vært lettere der enn ved hovedbrygga, spesielt ved lavvann.

#### **Søknadens innhold**

Fylkesmannens vurdering er det er mindre aktuelt å erstatte flytebrygga med ei ny flytebrygge, da eksisterende flytebrygge gjentatte ganger har vært utsatte for skader i hardt vær. Det er dessuten behov for en mer natur- og landskapsvennlig løsning og det foreligger ikke finansiering av ei ny flytebrygge.

Det søkes derfor om følgende alternative løsning:

1. Fjerning av eksisterende flytebrygge inkludert forankringskjettinger og moringer på sjøbunnen, samt landgang mellom hovedbrygga og flytebrygga.
2. Nyanleggelse av fire småbåtplasser ut fra hovedbrygga. To seks meter lange uteriggere med gangbane legges ut fra indre bryggekar – en på hver side. Det vil bli brukt uteriggere som er vanlig i bruk i småbåtanlegg. Med fendere kan det ligge to småbåter ved hver uterigger.
3. Lagring av de to uteriggerne på hovedbrygga i vinterhalvåret når de ikke ligger i sjøen.
4. Montering av to trapper med rekkverk – en på hver side av hovedbrygga, som adkomst til og fra båtplassene.
5. Fjerning av noen steiner på nordsiden av bryggekarret for å unngå skader på båter som legger til bryggeplassene.
6. Innhogging og støping av ett eller to trappetrinn i ytre bryggekar med bredde 70-80 cm for å lette adkomst til og fra taxibåter og andre tilsvarende båter ved lavvann.

Vurderingen er at dette er en løsning som vil dekke eksisterende behov og som er mer robust for hardt vær. Eierne av hytteeiendommene som har rett til småbåtplasser har meldt tilbake at løsningen er tilfredsstillende for dem. Det samme har Telemark fylkeskommune.

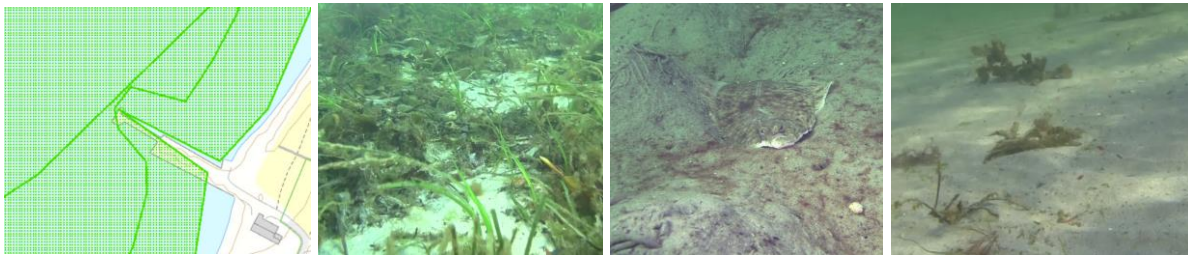
Skisse av tiltakene er vist i flyfoto nedenfor. Vi håper at skissen sammen med opplysninger ovenfor gir tilstrekkelig beskrivelse av tiltakene.



### **Fylkesmannens vurdering av konsekvenser for landbruk-, natur- og friluftslivsinteresser**

Landbruksarealene på Øytangen blir drevet fra andre gårdsbruk på Jomfruland. Brygga blir ikke brukt i forbindelse med landbruksdriften. Tiltakene berører ikke landbruksarealene på land. Tiltakene vil derfor ikke ha konsekvenser for landbruket.

Det er viktige biologiske naturverdier i området, både på land og i sjø. Tiltakene berører ikke biologiske naturverdier på land. I henhold til kartlegging av marine naturtyper er det store arealer med ålegrasenger langs denne delen av Jomfruland fra relativt grunt vann og utover. Innfor er det bløtbunnsamfunn med nedgravd dyreliv. Undervannsfilm fra området, tatt av Norsk institutt for vannforskning i 2014, bekrefter at det er store ålegrasenger fra et par-tre meters dyp og videre utover. På innsiden er det bløtbunnsområder med rikt, nedgravd dyreliv, mens de grunneste bløtbunnsområdene som ligger omtrent i det dybdelaget der de nye båt plassene er planlagt, ser ut til å være mer bølgepåvirket og ha mindre dyreliv. Utdrag fra Naturbasekart og enkeltbilder fra filmen er vist nedenfor.



Marine naturtyper

Ålegraseng

Bløtbunn med rikt dyreliv

Bløtbunn indre del

Fjerning av flytebrygga kan ha en viss positiv effekt for naturverdier i sjø, ved at mulig utskygging av underliggende ålegras opphører og at ålegras kan vokse der det i dag ligger moringer. Der de nye båt plassene er planlagt, vil det ikke bli utskygging og det kan antas at konsekvensene for dyrelivet er små, da dyrelivet på bløtbunn i dette dybdelaget er begrenset.

Eksisterende flytebrygge beslaglegger areal i sjø, og må kunne sies å ha en viss negativ betydning for landskapsverdien i et område som ellers er preget av åpen sandkyst og som er klassifisert til å ha nasjonal landskapsverdi (Asplan Viak 2014). Ved å flytte båt plassene til hovedbrygga og derved få et mer kompakt anlegg, vil landskapsvirkningen bli redusert.

Området er svært mye brukt til friluftsliv, spesielt i sommerhalvåret. Ved at tiltakene vil gi forbedret landskapsverdi, bør det også være positivt for opplevelsen i forbindelse med friluftsliv. Forutsatt at tiltaket ytterst på hovedbrygga vil fungere slik det er tiltenkt, vil ikke fjerning av flytebrygga gi vesentlige negative konsekvenser for persontransport med båt til og fra Øytangen.

Konsekvenser for kulturminner vil være begrenset til om fjerning av moringene kan skade kulturminner på sjøbunnen. Det er ikke kjente, registrerte kulturminner på stedet. Det er relativt stor transport av sand med havstrømmene, med tilhørende mulighet for at eventuelle kulturminner er overdekket i de områdene der sanden legger seg på. Flyfoto ovenfor viser at det har lagt seg på relativt mye sand på begge sider av hovedbrygga, antakelig som en følge av at bryggeanlegget har endret strømforholdene lokalt.

### **Fylkesmannens vurdering i forhold til verneforskriften**

Brygga på Øytangen inngår i Jomfruland nasjonalpark. Med henvisning til vurderingene over, vil omsøkte tiltak være et bidrag, om ikke stort, til å bevare naturtyper i sjø og kystlandskapet jf. verneforskriften § 1 Formål, pkt. a) og c).

Jf. verneforskriften § 3, pkt. l) kan forvaltningsmyndigheten etter søknad gi tillatelse til «bygging av brygger etter fjerning av eksisterende brygger eller ved samling av eksisterende brygger i fellesbrygge, oppsetting av bruer, klopper og fortøyningsfester for båter.» Omsøkte tiltak faller inn under bestemmelsen som er hjemmel til å gi tillatelse.

## **Fylkesmannens vurdering av forholdet til miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven**

Med henvisning til beskrivelsen og vurderingene ovenfor, vurderes kravene til kunnskapsgrunnlag jf. naturmangfoldloven § 8 å være oppfylt, og § 9 om føre- var- prinsippet kommer ikke til anvendelse. Hensynet til samlet belastning jf. § 10 vurderes å ikke være relevant, da tiltakene vil redusere miljøbelastningen lokalt sammenlignet med dagens situasjon. Kravene til miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder jf. § 12 vurderes å være oppfylt.

### **Fylkesmannens roller**

I en overgangsperiode fra nasjonalparken ble vedtatt opprettet til nasjonalparkforvalter er i jobb, er Fylkesmannen sekretariat for styret. Når Fylkesmannen samtidig er representant for grunneier, kan noen oppfatte det som en uryddig dobbeltrolle. Det kan nevnes at Fylkesmannen som midlertidig forvaltningsmyndighet har hatt adgang til å gi tillatelsen selv, men har valgt å fremme saken for styret. Når det varige sekretariatet for nasjonalparkstyret er på plass, vil ikke slike situasjoner oppstå.

### **Innstilling**

Av grunner som er beskrevet ovenfor, legges saken fram for styret uten innstilling. Hvis styret kommer til at det er grunnlag for å gi tillatelse, vil vi likevel anbefale at det gis tillatelse som omsøkt, med hjemmel i verneforskriften § 3 pkt. I. Tillatelsen bør gjelde i to år fra vedtaksdato. Det bør settes følgende vilkår:

1. Tiltakene skal dokumenteres ved foto som skal sendes styret seinest to måneder etter at arbeidene er utført.
2. Iverksetting kan ikke skje før klagefristen på 3 uker er ute og saken er behandlet i kommunen etter plan- og bygningsloven.

Det bør opplyses om at avgjørelsen kan påklages til Klima- og miljødepartementet. Klagefristen er tre uker etter at vedtaket er mottatt. Klagen rettes til Klima- og miljødepartementet, men sendes styret for Jomfruland nasjonalpark.

Vedtaket sendes Fylkesmannen i Telemark med kopi til Kragerø kommune og Statens naturoppsyn.

### **Behandling**

Jone Blikra fremmet følgende forslag: Fylkesmannen i Telemark gis tillatelse til tiltak ved brygge på 29/5 Øytangen som omsøkt. Tillatelsen gis med hjemmel i verneforskriften § 3 pkt. I. Tillatelsen gjelder i to år fra vedtaksdato. Det settes følgende vilkår:

1. Tiltakene skal dokumenteres ved foto som skal sendes styret seinest to måneder etter at arbeidene er utført.
2. Iverksetting kan ikke skje før klagefristen på 3 uker er ute og saken er behandlet i kommunen etter plan- og bygningsloven.

### **Enstemmig vedtak**

Fylkesmannen i Telemark gis tillatelse til tiltak ved brygge på 29/5 Øytangen som omsøkt. Tillatelsen gis med hjemmel i verneforskriften § 3 pkt. I. Tillatelsen gjelder i to år fra vedtaksdato. Det settes følgende vilkår:

1. Tiltakene skal dokumenteres ved foto som skal sendes styret seinest to måneder etter at arbeidene er utført.

2. Iverksetting kan ikke skje før klagefristen på 3 uker er ute og saken er behandlet i kommunen etter plan- og bygningsloven.

**Ekspederes til**

Fylkesmannen i Telemark og Kragerø kommune, bygningsavdelingen.